

№ КД. 12/2002г.
Където става въпрос
да се даде на адвокат
срещу 28.12.02г.

27.02.2002г.

ДО

**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

По Конституционно дело № 2/2002г

СТ А Н О В И Щ Е

от "Камарата на следователите в България" регистрирана по ф.д. № 973/99г. СГС,
Булстат № 121888345, седалище София общ."Изгрев" бул."Д-р Г.М. Димитров" №
42, представлявана от председател Румен Георгиев Георгиев

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИЙ

С определение от 14 февруари 2002г. Конституционния
съд на Република България е допуснал за разглеждане по
същество КД № 2 / 2002 г. и е конституирал като
заинтересована страна по него "Камарата на следователите в
България".

Делото е образувано по искане на главния прокурор за
даване на задължително тълкуване на разпоредбите на чл. 98,

т. 6 и чл. 100, ал.2 от Конституцията в частта им “предложение на Министерския съвет “ и на чл.129, ал.2 от Конституцията в частта и “предложение на Висшия съдебен съвет” по въпросите: какъв е правният характер на тези предложения, съставляват ли административен акт в собствен смисъл и подлежат ли на контрол от страна на Върховния административен съд, когато президентът на Републиката е издал указ въз основа на тях.

Главният прокурор моли Конституционния съд да постанови, че предложенията *не* са административни актове и *не* подлежат на контрол от Върховния административен съд, който е сезиран със спор за нищожност на избор проведен от Висшия съдебен съвет.

Аргументите в подкрепа на желаното решение са:

- предложенията до президента не са властническо изявление, защото между него и Висшия съдебен съвет няма подчиненост;
- предложенията нямат самостоятелни правни последици, а са част от състав по назначаване и освобождаване;
- предложенията не са административен акт и не засягат интереси на магистрати;

- предложенията са подготвящ, а не завършващ акт и няма правен интерес от самостоятелно обжалване, а крайният акт – указ на Президента може да бъде атакуван само пред Конституционния съд и само за противоконституционност.

Съображенията на главния прокурор не могат да бъдат споделени поради следното:

Смесването на предложенията от Министерския съвет (МС) по чл. 98, т.6 и чл.100, ал. 2 и Висшия съдебен съвет (ВСС) по чл.129, ал.2 от Конституцията е неправилно, поради различията в законовите норми за процедурата и различното правно значение на актовете.

Съобразно чл.129, ал.2 от Конституцията, назначаването на председателите на ВКС, ВАС и главния прокурор действително е сложен състав, включващ – избор с тайно гласуване (чл.131 от Конституцията и чл. 28 , ал.1-3 от Закона за съдебната власт), предложение от председателствувалия заседанието на ВСС провело избора до президента на Република България и указ на президента на Републиката.

Изборът с тайно гласуване от ВСС е предпоставка за предложението до президента, но не съвпада с него (аргумент

от чл.129, ал.2 изр.2 от Конституцията “ без право на повторен избор”, и по чл. 28 ал.4 от ЗСВ).

В теоретичен план е възможно да има, както порок на избора – нарушение на чл.131 от Конституцията и на ЗСВ относно тайния избор, липса на кворум, отсъствие на необходимото мнозинство от членовете на ВСС, незаконен състав на този колегиален орган – така и порок на предложението, който да не съвпада с порока в избора – например предложение за лице различно от избраното или отправено не от председателствувалия заседанието на ВСС и пр.

По тази причина Конституцията и ЗСВ уреждат възможността на президента да отклони предложението на ВСС. Така през 1998 г. държавният глава прие, че изборът на г-н Бойко Илиев Рашков за главен прокурор е направен преждевременно и от състав на ВСС, чийто мандат следва да бъде прекратен.

При изричната норма на чл. 129, ал.2 , изречение 2-ро от Конституцията – не може да се твърди, че изборът и предложението от ВСС до президента нямат самостоятелно правно значение. Обратно - изборът и предложението, което се прави на негова основа е *обвързващо* Президента. Той *не може да откаже* назначаване или освобождаване при

повторно направено предложение. За този повторен избор важат същите правила по чл.28, ал.1 - 4 (чл.28 ал.4 от ЗСВ)

Съобразно изложеното очевидно са ирелевантни доводите за липсата на подчиненост между Президента и ВСС или етапността на елементите на сложния състав по назначаване на длъжност. Несъстоятелни са и твърденията за липса на засягане на интереси на магистрати. Налице е интерес не само на конкурентите в избора на ВСС, но и много по-широк кръг съдии, прокурори и следователи, предвид правомощията на членовете по право на този висш за съдебната власт колективен орган.

В искането на главния прокурор до Конституционния съд се съдържа по същество и молба за произнасяне по дело на Върховния административен съд - по искане за обявяване нищожността на избор от ВСС, заседавал с участието на следователи, избрани в нарушение на Конституцията и Решение 16 от 1999г. на Конституционния съд.

Съобразно чл. 13 от Закона за Конституционния съд той сам решава дали отправения към него въпрос е от негова компетентност. Същевременно тази част от искането на главния прокурор, също следва да бъде коментирана.

Според нас, в искането на главния прокурор и при изтъкнатото смесване на предложенията на МС по чл.98 т.6 и

по чл.100, ал.2 от Конституцията на Република България с тези на ВСС по чл.129, ал.2, се търси довод за несъществуваща аналогия.

Общото е само в термина, но това не позволява аналогия. Предложението на ВСС има обвързваща президента сила – той не може да откаже назначение или освобождаване при повторно направено предложение. Решението на ВСС за избор на главен прокурор, като административен акт подлежи на съдебен контрол на основание чл. 34 от ЗСВ и чл.5, т.2 от Закона за Върховния административен съд. Тези норми в два закона не касаят предложенията на МС. Обратно - чл. 7 т.2 и 3 от Закона за ВАС - изрично изключват от компетентността на ВАС актовете, с които се осъществяват “ външната политика, отбраната и сигурността на страната”, и тези ” с които се създават права или задължения за органи подчинени на органа , издал акта”.

Изричните разпоредби на чл. 34 от ЗСВ и чл.5 т.2 от ЗВАС не противоречат на Конституцията. Обратно - Конституционния съд не веднаж е указвал, че съдиите , прокурорите и следователите – както и всички други граждани на Р.България имат право на съдебна защита срещу незаконосъобразни решения на ВСС. Това е безспорна теза, възприемана даже от противниците на съдебния контрол,

върху актовете на ВСС. По тази причина са предлагани редица проекто закони (например т. нар. проект “Юнишев” от м. март 2001г. в 38 –то Народно събрание) изрично предвиждащи нова редакция на чл.34 ЗСВ, с която да бъде ограничена компетентността на ВАС.

В искането на главния прокурор предмет на КД № 2 / 2002г. няма молба за обявяване противоконституционност на чл. 34 от ЗСВ и на чл. 5, т.2 от ЗВАС.

Ето защо изразяваме мнение, че в частта за правната същност на избора и предложението от ВСС до Президента по чл.129, ал.2 от Конституцията, главния прокурор е сезирал Конституционния съд с въпрос, уреден в цитираните закони.

Същевременно съобразно чл. 133 от Конституцията организацията и дейността на ВСС, условията и редът за назначаване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите и следователите се уреждат със закон - ЗСВ. Ако този закон е бил нарушен съответния акт на ВСС е атакуем. Това не касае Конституционния съд, като единствен орган, който може да дава задължително за всички тълкуване на Конституцията. Тя е основен, но не единствен закон.

В частта, в която главния прокурор моли за определено тълкуване на думите “предложение на ВСС” и “предложение на МС”, вместо произнасянето по спор от съд – то е

недопустимо. Наред с Конституцията, на която Конституционния съд единствено дава задължително тълкуване, съществуват и закони, които се тълкуват от ВКС и ВАС. Техните решения са задължителни за всички, включително за Президента. Всички укази на държавния глава, включително актовете, които ги обосновават следва да са законосъобразни.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

